

УДК 338.2:351.82

Сергій Гонта

**НАУКОВО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ
СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

Сергей Гонта

**НАУЧНО-КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВАНИЯ РЕАЛИЗАЦИИ
СТРУКТУРНОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА**

Serhiy Gonta

**SCIENTIFIC-CONCEPTUAL PRINCIPLES OF THE STATE
STRUCTURAL POLICY IMPLEMENTING**

У межах статті розвинуто науково-концептуальні засади реалізації структурної політики держави через пізнання її сутності та основних характерних рис її формування та впровадження. Аналіз різних наукових підходів та сутності таких категорій, як «структура» та «політика» дозволив визначити сутність цієї політики та описати її природу. Також розглянуто підходи до визначення мети структурної політики держави, запропоновано авторське її розуміння та сформульовані до її змісту основні завдання зазначеної політики. Вагома увага приділена методологічним основам формування та реалізації цієї політики, що було зроблено через з'ясування та опис базових її принципів.

Ключові слова: структура; політика; структурна політика; економічна система; принцип; економічна політика.

Бібл.: 9.

В рамках статті розвинуто науково-концептуальні основи реалізації структурної політики держави через познание ее сущности и основных отличительных характеристик ее формирования и внедрения. Анализ различных научных подходов и сущности таких категорий, как «структура» и «политика» позволил определить сущность данной политики и описать ее природу. Также рассмотрены подходы к определению цели структурной политики государства, предложено авторское ее понимание и сформулированы к ее содержанию основные задачи указанной политики. Значительное внимание уделено методологическим основам формирования и реализации данной политики, что было сделано через определение и описание базовых ее принципов.

Ключевые слова: структура; политика; структурная политика; экономическая система; принцип; экономическая политика.

Библ.: 9.

Scientific-conceptual principles of structural policy implementing of the state through cognition of its essence and main characteristic features of forming and introducing are developed within the article. Analysis of various scientific approaches and essence of such categories as "structure" and "policy" allowed determining the essence of this policy and describing its nature. Also, within the article approaches to defining the aim of the structural policy of the state are considered, its author understanding is offered and under its content main task of the defined policy are laid down. Considerable attention is paid to methodological bases of forming and implementing of this policy that was made through clearing and description of its basic principles.

Key words: structure; policy; structural policy; economic system; principle; economic policy.

JEL Classification: H11

Постановка проблеми. Національна економіка як об'єкт дослідження є складною макросистемою за своєю природою. Така система розвивається під дією значної кількості чинників, повністю ідентифікувати які та передбачити їх дію фактично, використовуючи сучасні методи наукового пізнання, не можливо. Однак вивчення національного господарства, пізнання основних економічних процесів, у межах яких держава виступає одним з головних суб'єктів, є важливою складовою розбудови таких відносин у майбутньому для підвищення соціально-економічного розвитку суспільства.

Дослідження національної економіки як об'єкта пізнання завжди вимагає реалізації двох глобальних процесів. Перший полягає у вивченні особливостей її функціонування до моменту пізнання, тобто реалізація аналізу сучасного стану національного господарства, що дозволяє виявити базові проблеми та загалом усвідомити стан досліджуваного об'єкта. Другий процес полягає у розробленні заходів корекції виявлених тенденцій у його функціонуванні для підвищення рівня розвитку національної економіки, що вимагає наявності ґрунтовних знань про неї.

Проте подальше функціонування національного господарства не завершується лише наявністю інформації про його сучасний стан розвитку. Дослідник повинен також зважати і на зовнішнє щодо економіки країни як окремої, цілісної системи середовище, яке

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

досить сильно впливає на майбутні детермінанти її розбудови. У такому випадку постає складне завдання: формування такої стратегії розвитку національної економіки, яка враховувала б існуючі потенціали до її розбудови у майбутньому, зважала на наявні ресурси, відповідала світовим тенденціям економічного функціонування, сприяла захисту внутрішнього ринку та створювала передумови для соціально-економічного процвітання нації. У підсумку без створення ефективної структурної політики досягти зазначеного завдання неможливо, оскільки саме держава у процесі його виконання, володіючи дійсно значною сукупністю інструментів та важелів різної природи, має можливість створити такі умови для функціонування різних економічних суб'єктів, які у підсумку дозволять обрати правильний шлях розвитку.

Цілком погоджуємося із О. А. Мельниченко та В. М. Миколюк, які зазначають, що національна економіка вирізняється певними змінами її кількісних і якісних параметрів, а також умов функціонування господарюючих суб'єктів під впливом ринкових механізмів і механізмів державного регулювання. Поточний її стан, з одного боку, є результатом тих процесів, що мали місце в національній економіці у попередні періоди, а з іншого – передумовою для подальших змін у майбутньому. При цьому слід зважати не лише на наявний ресурсний потенціал національної економіки, а і на ефективність його використання, що істотною мірою визначається результативністю державної структурної політики [6, с. 131].

Саме вищевказане дає підстави зрозуміти важливість створення у державі ефективної структурної політики, яка повинна цілеспрямовано впроваджуватися у життя у довгостроковій перспективі. Змінити структуру національної економіки досить швидко дуже важко. Тому постійне дотримання основних її напрямків є надзвичайно важливим з позиції отримання очікуваних ефектів. У цьому процесі економічна вигода та соціальний ефект повинні переборювати політичні амбіції та сприяти зменшенню прийняття неефективних рішень у національному масштабі. Повністю поділяємо думку Т. В. Романова, яка зауважує, що дослідження проблеми структурної перебудови економіки є важливим для визначення стратегії розвитку країни на довгострокову перспективу, особливо в умовах активізації глобалізаційних процесів. Проблема формування структурної політики, її методологічне та практичне обґрунтування повинно бути пріоритетом наукових досліджень в умовах інтеграційно-орієнтованої політики економічного розвитку [9, с. 134].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування ефективної державної структурної політики на сьогодні перебувають у фокусі дослідження багатьох учених. На сьогодні відбувається активна дискусія у науковому середовищі щодо як теоретичних та методологічних положень функціонування і розвитку цієї політики, так і практичних заходів її реалізації з метою отримання найкращих результатів для всіх економічних суб'єктів. До науковців, які досліджують проблеми поглиблення концептуально-наукових засад формування структурної політики держави, варто віднести таких: Ж. Д. Анпілогова, К. В. Баранов, В. Г. Бодров, О. Л. Кисельов, А. П. Кривак, О. Є. Крихтін, В. О. Луцков, О. А. Мельниченко, А. В. Невесенко, І. І. Пасінович, Н. М. Попадинець, Л. О. Потравка, О. М. Рехтета, Т. В. Романова та Ю. М. Чайка.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць у сфері пізнання особливостей розробки та реалізації державної структурної політики, на сьогодні не повністю обґрунтовані її науково-концептуальні засади. Додаткового дослідження вимагають питання ідентифікації та обґрунтування змісту принципів такої політики, поглиблення її функцій у межах розвитку ринкової економіки.

Мета статті. Метою статті є обґрунтування науково-концептуальних засад реалізації структурної політики держави.

Виклад основного матеріалу. Отже, проведення ефективної структурно політики держави є дійсно важливим кроком до формування сприятливих умов ведення бізнесу в країні, що у підсумку сприяє розбудові національної економіки. Фактично структурна політика має змогу формувати майбутню структуру національного господарства, змінювати пропорції розвитку між його окремими галузями та сферами, сприяти активізації розвитку пріоритетних та важливих з позиції наявного потенціалу напрямків економічної діяльності для закладення міцного фундаменту економічного процвітання країни у майбутньому. Структурна політика є важливою також і з позиції забезпечення державою належного рівня національної економічної безпеки, що є дуже важливим завданням, особливо у сучасних турбулентних умовах функціонування нашої країни. З іншого боку, цілком підтримуємо думку В. Г. Бодрова, що необхідність у проведенні структурної політики диктується наявністю так званих «провалів» ринку (market failures) або нездатністю ринку ефективно вирішувати структурні дисбаланси національної економіки. Також потребують активного державного захисту новостворені високотехнологічні галузі, оскільки несприятливі стартові умови роблять їх неконкурентними на світовому ринку. У згаданих випадках суспільні витрати від ринкового регулювання без державного втручання зазвичай бувають вищими [1, с. 84].

Таким чином, на нашу думку, подальший розвиток теоретичних засад формування ефективної структурної політики держави вимагає, насамперед, ідентифікації сутності такої політики та розуміння її природи. Фактично, зазначений термін можна пізнати за допомогою вивчення сутності категорій «структура» та «політика». У межах цієї статті структуру будемо розглядати як сукупність компонентів єдиної системи, які ієрархічно ідентифіковані, утворюють та розвивають стійкі зв'язки у процесі їх взаємодії між собою [2, с. 85].

Термін «політика» за своєю природою є досить складним з позиції його вивчення та розуміння. Вже на сьогодні напрацьовано значний масив знань у сфері пізнання сутності політики, особливостей її зародження та розвитку. Ця дефініція є за своєю природою універсальною та використовується у багатьох науках. У межах цієї статті не ставимо за мету детальний розгляд сутності зазначеної дефініції та пошук нових наукових аспектів поглиблення її теоретичної та методологічної основи існування. Політику пропонуємо розглядати як науку про державну владу, її цілі та завдання, а також про наявні у розпорядженні держави інструменти та важелі досягнення поставлених цілей.

Варто розуміти, що структурна політика є частиною економічної політики держави. Саме цей факт обумовлює необхідність визначення також у межах цього дослідження сутності цієї категорії. У статті 9 Господарського кодексу України зазначається, що у сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну і соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення в цілому [4]. Таким чином, пропонуємо економічну політику розглядати як комплекс заходів, що реалізується державою у сфері її економічного розвитку з метою досягнення раніше визначених та конкретизованих завдань. У статті 10 вищевказаного законодавчого акта підтверджується теза про елементну природу структурної політики у складі економічної, оскільки зауважується, що основними напрямками економічної політики, які визначаються державою, є: структурно-галузева політика, інвестиційна політика, амортизаційна політика, політика інституційних перетворень, цінова політика, антимонопольно-конкурентна політика, бюджетна політика, податкова політика, грошово-кредитна політика, валютна політика, зовнішньоекономічна політика [4].

Зауважимо, що питання розуміння сутності структурної політики досить широко розглядаються і в науковій літературі. Зокрема, Т. В. Романова пропонує структурну політику розглядати як складову економічної політики держави, яка включає в себе на-

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

уково обґрунтовані методи та заходи оптимальної перебудови економічної системи й створення збалансованої та ефективної пропорції її взаємопов'язаних елементів з метою забезпечення позитивної динаміки їх розвитку [9, с. 67]. І. І. Пасінович пропонує таке трактування: структурна політика – це комплекс державних заходів у контексті реалізації стратегії розвитку, які орієнтуються на раціональне використання ресурсного потенціалу, науково обґрунтованих прогнозів розвитку внутрішнього і міжнародних ринків (товарів, технологій і капіталу) і спрямована на формування структури економіки, яка б забезпечувала вирішення актуальних проблем, економічне зростання та інвестиційну привабливість економіки країни [7, с. 34]. У самому Господарському кодексі України зазначено, що структурно-галузева політика, спрямована на здійснення державою прогресивних змін у структурі економіки, удосконалення міжгалузевих та внутрішньогалузевих пропорцій, стимулювання розвитку галузей, які визначають науково-технічний прогрес, забезпечують конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення. Складовими цієї політики є промислова, аграрна, будівельна та інші сфери економічної політики, щодо яких держава здійснює відносно самостійний комплекс заходів стимулюючого впливу [4].

Проаналізувавши різні наукові підходи щодо трактування сутності структурної політики у межах статті цю категорію пропонуємо розглядати таким чином: структурна політика держави – це компонент економічної політики, комплекс заходів, реалізація яких спрямована на формування оптимальної (раціональної) структури національної економіки, яка б дозволяла вирішувати найбільш актуальні проблеми економічного розвитку держави.

Таким чином, враховуючи основні положення наведеного трактування визначимо основну мету структурної політики держави. Зауважимо, що у науковому середовищі на сьогодні немає чітко узгодженого її розуміння. Іноді вчені формулюють сутність мети досить деталізовано, що, на наше переконання, не варто робити, оскільки мета повинна відображати найбільш загальні положення того процесу, що пізнається. Її деталізація відбувається у завданнях, які необхідно виконати для досягнення ідентифікованої мети. Н. М. Попадинець зауважує, що метою структурної політики має бути приведення структури національних секторів економіки у відповідність до ринкової моделі господарювання; досягнення високого ступеня відкритості національної економіки й необхідності у зв'язку з цим забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках [8, с. 178]. В. Г. Бодров зазначає, що головна мета структурної політики спрямована на досягнення сталого економічного зростання завдяки структурній перебудові національного виробництва, підвищенню його продуктивності та конкурентоспроможності. [1, с. 84]. На наш погляд, основною метою структурної політики держави є формування оптимальної структури національної економіки.

Для досягнення визначеної мети необхідно реалізувати певні складні завдання, до основних з яких варто віднести такі:

- 1) ідентифікація пріоритетних напрямків трансформації структури національної економіки;
- 2) розробка заходів підтримки тих галузей та секторів економіки, які мають значний потенціал до розбудови і впливу на соціально-економічний розвиток держави;
- 3) виявлення структурних дисбалансів в економіці держави та розробка заходів щодо зменшення їх негативного впливу;
- 4) активізація внутрішнього попиту на вітчизняну продукцію;
- 5) підтримка експортноорієнтованих галузей національного господарства;
- 6) зниження матеріало- та енергоємності виробництва;
- 7) сприяння вирівнюванню економічного розвитку між окремими територіями держави;

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

8) підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки на світових ринках товарів та послуг;

9) формування ефективно діючої фінансової системи держави, яка мала здатність задовольняти потреби економічних суб'єктів у фінансових ресурсах.

Зауважимо, що у більшості наукових робіт, у межах яких досліджується структурна політика держави у складі завдань, досить рідко виділяють завдання, що пов'язані зі створенням ефективно фінансової системи у державі. Проте, на нашу думку, таке завдання є одним з найбільш важливих, оскільки без надійної фінансової системи, достатнього рівня фінансових ресурсів, реалізовувати заходи щодо зміни структури національної економіки дуже важко, а у більшості випадків неможливо. Саме тому повністю підтримуємо позицію В. О. Луцкова, що «...одним із основних завдань структурної політики є створення фінансової системи, яка б поєднувала потоки інвестицій та заощаджень в економіці, підвищуючи конкурентоспроможність держави та економічне зростання завдяки інноваційному прогресу. Її призначення полягає у сприянні досягнення такої структури національної економіки, за якої на даному історичному етапі забезпечуються економічне зростання та вирішення актуальних проблем сьогодення» [5, с. 142–143].

Методологічна основа структурної політики держави частково полягає у визначенні та описі базових принципів, яких варто дотримуватися у процесі реалізації такої політики. Принцип – це вихідне положення, правило існування певного економічного об'єкта [3, с. 31]. На наше переконання, до основних таких принципів варто віднести такі.

1. *Принцип науковості* – сутність цього принципу полягає в тому, що формування основних напрямків структурної політики повинно базуватися на наукового обґрунтованих принципах. Важливу роль у цьому процесі відіграє процес макроекономічного планування розвитку національного господарства загалом, у контексті якого і формуються напрямки структурної політики. Розробка зазначеного типу політики є складним процесом з позиції як формування її сутності та змісту, так і у процесі реалізації базових її детермінант. Саме тому принцип науковості пронизує всі етапи створення цієї політики, оскільки кожна її складова повинна бути обґрунтованою, тому що трансформація структури національної економіки є не лише довгостроковим процесом, але і стосується цілих її галузей та сфер, що у підсумку, впливає і на соціально-економічний розвиток суспільства та функціонування окремих територій.

2. *Принцип реалістичності* – структурна політика держави за своїм змістом повинна обов'язково враховувати наявні ресурси, інструменти та важелі і за своєю сутністю бути реалістичною з позиції її впровадження у країні. У межах цієї політики, на нашу думку, не є достатнім ідентифікувати та розписати заходи подальшої трансформації національної економіки, важливо також при їх розробці уявляти механізми їх впровадження у життя та, що найбільш важливо, усвідомлювати наслідки реалізації такої політики. В Україні на сьогодні можемо спостерігати якраз зворотню ситуацію, коли досить важливі та доцільні заходи, рекомендації щодо подальшого економічного розвитку держави залишаються виключно описаними в теорії, але їх впровадження у реальне життя постає перед значними труднощами різної природи, яким притаманний не завжди об'єктивний характер.

3. *Принцип системності* – цей принцип полягає у розгляді структурної політики держави системно, тобто у комплексі, досліджуючи не окремі її складові та впровадження конкретних заходів щодо трансформації структури національного господарства, а визначаючи загальні наслідки від впровадження всього комплексу розроблених заходів, пізнаючи їх кореляційні зв'язки та залежності взаємовпливу. Такий підхід є важливим з позиції забезпечення поступового та ефективного розвитку держави, оскільки дозволяє, вирішуючи вже існуючі дисбаланси в економіці, уникнути виникнення нових, що є вагомою складовою формування якісної структурної політики держави.

4. *Принцип цілеспрямованості* – структурна політика повинна ґрунтуватися навколо єдиної мети, досягнення якої є стратегічною метою реалізації структури національної економіки. Як зазначалося, мета може бути сформульована досить абстрактно, але вона обов'язково повинна бути конкретизована через формування кількісних та якісних критеріїв. Це дозволяє чітко усвідомлювати правильність обраної стратегії, проводячи періодичні оцінювання ефективності її впровадження. Звичайно, мета реалізації повинна співвідноситися з основними детермінантами економічного розвитку країни. Ці явища повинні бути суголосними і структурна політика держави завжди за змістом повинна відповідати стратегії економічної розбудови країни. Саме за дотримання цієї умови така політика може бути ефективною.

5. *Принцип адаптивності* – сутність цього принципу поглиблює лише зміст принципу цілеспрямованості. Структурна політика держави, як зазначалося, повинна відповідати основній концепції економічного розвитку держави. Фактично окреслена політика стає частиною економічної політики і її реалізація дозволяє досягти основних планових показників розвитку країни. Однак ця політика також повинна враховувати й основні концепції подальшого впровадження інших видів економічної політики і не суперечити їм за змістом.

6. *Принцип корекції* – цей принцип структурної політики держави полягає у постійному моніторингу реального стану національної економіки, її структури та порівняння її базових показників з прогнозованими напрямками економічної та, відповідно, структурної політики. Враховуючи надзвичайну складність формування ефективної та дієвої структурної політики держави при ідентифікації певних відхилень між запланованими заходами та реальними варто вносити корективи в її зміст. Такий підхід зумовлений також відкритістю національної економіки як макроекономічної системи до не завжди прогнозованих чинників зовнішньої природи. Досить часто складно визначити загрози внутрішнього характеру і передбачити їх всю сукупність. Це також вимагає розуміння можливості корекції основних заходів структурної політики держави у процесі її виконання. Цілком погоджуємося з думкою В. Г. Бодрова, що структурна політика також є циклічною і потребує постійного коригування, оскільки наявні структурні зрушення змінюють економічне середовище та умови господарювання [1, с. 84].

7. *Принцип альтернативності* – сутність цього принципу полягає у важливості в межах структурної політики держави розробляти декілька сценаріїв її впровадження. Це обумовлено тим, що чітко ідентифікувати основні детермінанти цієї політики та спрогнозувати її цілковиту ефективність фактично нереально у сучасних умовах функціонування національної економіки. Саме тому розробка альтернативних сценаріїв як самої політики з ідентифікацією різних механізмів впровадження створених заходів, так і їх впливу на макроекономічні показники розвитку держави, є дуже важливою складовою зазначеної політики та її ефективності.

8. *Принцип ефективності* – сутність цього принципу полягає в тому, що структурна політика держави як частина її економічної політики повинна реалізовуватися виключно з метою досягнення конкретних ефектів від її впровадження. Ефекти за своєю природою можуть бути різними, починаючи від суто економічних і завершуючи виключно соціальними. Однак розуміння очікуваних ефектів є важливим з позиції розробки самої стратегії. Це обумовлено тим, що різні заходи цієї політики можуть забезпечити отримання різних ефектів. Таким чином, варто впроваджувати ті напрямки трансформації структури національної економіки, реалізація яких вимагає використання менших ресурсів при отриманні максимально можливих прогнозованих ефектів. Цей принцип є одним із основоположних, оскільки пронизує всі стадії розробки стратегії структурної політики держави, впливає на формування її ключових параметрів.

9. *Принцип спадкоємності досвіду* – сутність принципу полягає у врахуванні досвіду країн, які перебували у подібних умовах функціонування, мали схожі проблеми еко-

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

номічного розвитку і спроміглися знайти ефективні шляхи їх подолання. Цей принцип вимагає реалізації ґрунтовних досліджень у сфері вивчення зарубіжного досвіду реформування держав. Особливу увагу варто, на наш погляд, приділяти досвіду тих країн, які змогли досить швидко реалізувати якісні перетворення у межах їх національних господарств і побудувати інноваційно розвинені економічні системи.

10. *Принцип ментальної конвергенції* – сутність цього принципу полягає в об'єктивній необхідності врахування не лише початкових економічних умов впровадження структурної політики держави, але і зважати на ментальний простір, у межах якого розроблені заходи будуть впроваджуватися. Різним націям притаманні свої унікальні особливості ведення господарства. Це є процес об'єктивний. Проте не врахування ментальних особливостей може значно загальмувати впровадження структурної політики в державі і значно вплинути на ефективність її дії. Тому важливою складовою розробки цієї політики є ідентифікація ментальних особливостей народу, які в цілому описуватимуть відношення та ролі економічних суб'єктів у розвитку національного господарства. На нашу думку, найбільш ефективною структурна політика держави буде тоді, коли економічний розвиток та базові його напрямки найбільш будуть зближені з ментальними національними рисами. Цілком логічно припустити, що в реальності досягти повної відповідності між двома економічними процесами неможливо. Однак те, що ментальність як узагальнений термін для характеристики ментальних рис функціонування народу впливає на його економічний розвиток не викликає сумнівів. Як зазначалося, ментальність є рисою об'єктивною, вже сформованою і змінюється досить тривалий проміжок часу, інколи протягом декількох поколінь. Економічний розвиток є також об'єктивним процесом існування суспільства, проте піддається швидшому впливу з боку держави для подальшого його направлення у необхідному напрямку. Значні економічні зрушення зарубіжні країни досягали протягом останніх 20–30 років. Отже, можна зробити висновок, що дотримання принципу ментальної конвергенції дає змогу отримати ефективно сформовану структурну політику держави, яка ґрунтуватиметься на основних особливостях економічного коду нації, що сприятиме її кращій реалізації.

Висновки і пропозиції. Таким чином, у межах статті розвинуті науково-концептуальні засади реалізації структурної політики держави через пізнання її сутності та основних характерних рис її формування та впровадження. Зокрема, аналіз різних наукових підходів та змісту таких категорій, як «структура» та «політика» дозволив визначити сутність такої політики, яку запропоновано розглядати таким чином: структурна політика держави – це компонент економічної політики, комплекс заходів, реалізація яких спрямована на формування оптимальної (раціональної) структури національної економіки, яка б дозволяла вирішувати найбільш актуальні проблеми економічного розвитку держави.

Також у статті розглянуто підходи до визначення мети структурної політики держави, запропоновано авторське її розуміння та сформульовані до її змісту основні завдання зазначеної політики. Вагома увага була приділена методологічним основам формування та реалізації цієї політики, що було зроблено через з'ясування та опис базових її принципів, до числа яких віднесено такі: науковості, реалістичності, системності, цілеспрямованості, адаптивності, корекції, альтернативності, ефективності, спадкоємності досвіду, ментальної конвергенції.

Список використаних джерел

1. Бодров В. Г. Структурна політика в умовах загострення міжнародної конкуренції / В. Г. Бодров, Р. І. Шепетько // Міжнародна економічна політика. – 2014. – № 2. – С. 78–98.
2. Гонта С. В. Аналіз наукових підходів до дослідження сутності структури економіки / С. В. Гонта // Проблеми та перспективи економіки та управління. – 2016. – № 2 (6). – С. 84–90.
3. Гонта О. І. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія / О. І. Гонта, М. В. Дубина, Д. С. Пілевич. – Чернівці, 2013. – 184 с.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

4. *Господарський кодекс України* [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1467667847344410>.

5. Луцков В. О. Структурна політика: сутність, категорії та функції / В. О. Луцков // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – № 1. – С. 141–147.

6. Мельниченко О. А. Структурні зрушення в національній економіці як об'єкт та результат державної структурної політики / О. А. Мельниченко, В. М. Миколюк // Публічне управління: теорія та практика. – 2012. – № 4. – С. 131–135.

7. Пасінович І. І. Структурна політика як системоутворюючий елемент соціально-економічної політики держави / І. І. Пасінович // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2015. – Вип. 4. – С. 31–36.

8. Попадинець Н. М. Стратегічні цілі державної структурної політики України / Н. М. Попадинець // Регіональна економіка. – 2014. – № 1. – С. 175–182.

9. Романова Т. В. Пріоритети формування структурної політики в сучасних умовах інтеграційних перетворень / Т. В. Романова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2016. – № 1. – С. 133–136.

References

1. Bodrov, V.H., Shepetko, R.I. (2014). *Strukturna polityka v umovakh zahostrennia mizhnarodnoi konkurentsii* [Structural policy in the face of the deteriorating of international competition]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka – International Economic Policy*, no. 2, pp. 78–98 (in Ukrainian).

2. Gonta, S.V. (2016). *Analiz naukovykh pidkhodiv do doslidzhennia sutnosti struktury ekonomiky* [The analysis of scientific approaches to the study of the nature of the economic structure]. *Problemy ta perspektvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, no. 2 (6), pp. 84–90 (in Ukrainian).

3. Gonta, O.I., Dubyna, M.V., Pilevych, D.S. (2013). *Formuvannia komplementarnoi investytsiinoi polityky Ukrainy: vyklyky hlobalizatsii ta vymohy ekonomichnoi bezpeky* [Formation of complementary investment policy of Ukraine: the challenges of globalization and the requirements of economic security]. Chernihiv (in Ukrainian).

4. *Hospodarskyi kodeks* [The Commercial Code of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1467667847344410>.

5. Lutskov, V.O. (2012). *Strukturna polityka: sutnist, katehorii ta funktsii* [Structural policy: the nature, category and function]. *Visnyk SumDU. Seriya Ekonomika – Bulletin of SSU. Economy Series*, no. 1, pp. 141–147 (in Ukrainian).

6. Melnychenko, O.A., Mykoliuk, V.M. (2012). *Strukturni zrushennia v natsionalnii ekonomitsi yak obiekt ta rezultat derzhavnoi strukturnoi polityky* [Structural changes in the national economy as a result of the state object and structural policies]. *Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka – Public Administration: Theory and Practice*, no. 4, pp. 131–135 (in Ukrainian).

7. Pasinovich, I.I. (2015). *Strukturna polityka yak systemoutvoriuiuchy element sotsialno-ekonomichnoi polityky derzhavy* [Structural policy as a system element of social and economic policy]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy – Socio-economic problems of the modern period Ukraine*, issue 4, pp. 31–36 (in Ukrainian).

8. Popadynets, N.M. (2014). *Stratehichni tsili derzhavnoi strukturnoi polityky Ukrainy* [The strategic goals of state structural policy Ukraine]. *Rehionalna ekonomika – Regional Economics*, no. 1, pp. 175–182 (in Ukrainian).

9. Romanova, T.V. (2016). *Priorytety formuvannia strukturnoi polityky v suchasnykh umovakh intehratsiinykh peretvoren* [The formation of structural policy priorities in the current conditions of integration transformations]. *Problemy i perspektvy rozvytku pidpriemnytstva – Problems and prospects of the business*, no. 1, pp. 133–136 (in Ukrainian).

Гонта Сергій Володимирович – аспірант, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Гонта Сергей Владимирович – аспірант, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Gonta Serhiy — PhD student, Chernihiv national university of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: s.gonta7@gmail.com